

Program Wychowawczo - Profilaktyczny

Szkoły Podstawowej im. Juliana Tuwima w Drzonowie

Zaopiniowany przez Radę Rodziców
Uchwałą nr 1 z dnia 27.09.2023 r.

Zatwierdzony
Uchwałą nr 7 z dnia 29.09.2023 r.

Akty prawne:

Treści programu wychowawczo-profilaktycznego wynikają z przepisów:

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 900).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 172).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 165 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 700).
- Ustawa z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2022 r. poz. 1700 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1604).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.).

Program dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska lokalnego. Integruje realizowane działania wychowawcze oraz profilaktyczne. Działania wychowania i profilaktyki łączą wartości i normy, traktując nauczanie i wychowanie jako respektowanie chrześcijańskiego systemu wartości. W nawiązaniu do tychże zasad etyki prowadzone będą działania szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

I. Obowiązujące akty prawa:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 72);
  - Powszechna deklaracja praw człowieka;
  - Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych;
  - Konwencja o prawach dziecka;
  - ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t. j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1762 ze zm.);
  - programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia;
  - rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1280),
  - rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1604).
- zapobiegania zagrożeniom.

Program wychowawczo – profilaktyczny obejmuje wytyczne polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024:

1. Kształtowanie postaw i wychowanie do wartości.
2. Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród uczniów.
3. Rozwijanie kompetencji informatycznych.
4. Rozwijanie zrównoważonego rozwoju ucznia.

Wprowadzenie

Rodzice są pierwszymi wychowawcami swoich dzieci, nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój. Uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka.

Wychowanie

Proces wspomagania dziecka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej.

Profilaktyka

Proces wspomagania ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi, zdrowemu stylowi życia, oraz ograniczenie czynników zaburzających zdrowe życie.

Wstęp

Nauczyciele Szkoły Podstawowej im. Juliana Tuwima w Drzonowie budują z uczniami relacje oparte na zaufaniu, prowadzą rozmowy, ucząc nawiązywania serdecznego kontaktu, sympatii, szacunku i tolerancji. Kształtują jednostki twórcze, kreatywne, zdolne do sterowania własnym rozwojem w szkole i poza nią. Nauczyciele pomagają uczniom lepiej rozumieć otaczający świat i zasadność własnych postaw, rozwijają umiejętności komunikacyjne, które umożliwiają dialog z innymi, wspierają rozwój indywidualny i społeczny ucznia, wskazują, jak i gdzie szukać sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi zarówno z poszukiwaniem własnej tożsamości, jak i wzorcami do naśladowania.

Zadania wychowawcze szkoły są podporządkowane nadrzędnemu celowi, jakim jest wszechstronny rozwój wychowanka w wymiarze emocjonalnym, społecznym, kulturalnym, moralnym, ekologicznym, zdrowotnym i intelektualnym. Szkoła jako środowisko wychowawcze ma za zadanie wspomagać wychowanków w osiągnięciu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwić korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie uczniów w trudnych sytuacjach.

Misja i wizja szkoły

Misja Szkoły

Dzięki naszym dzisiejszym wysiłkom i inteligentnej zdolności przewidywania, pozostawimy na planecie Ziemia – Człowieka umięjącego kochać, współczuć, godnie żyć i tworzyć cywilizację dobra i miłości.

Wizja

Nasza szkoła jest miejscem, w którym nauczanie – uczenie się stanowi radosne przeżycie dla uczniów i nauczycieli. Osiągamy to wdrażając metody i techniki przyspieszonego uczenia się, dzięki którym pomagamy każdemu dziecku odnaleźć w sobie tkwiący w nim „skarb” i rozwinąć go na miarę swoich możliwości.

Model absolwenta:

Realizując ogólne zadania szkoły będziemy dążyć, by nasz absolwent nabył kluczowe kompetencje w podstawowych sferach:

W sferze nauki:

Sprawnie posługiwał się językiem polskim, umiał korzystać z różnych źródeł informacji, potrafił zdobywać, przetwarzać i wykorzystywać wiedzę. Umiał korzystać z nowoczesnych technologii komunikacyjnych i potrafił uczyć się skutecznie:

- był przygotowany do dalszej nauki, rozwijał swoje talenty, myślał samodzielnie, twórczo i krytycznie, umiał realizować własne plany i marzenia;
- miał świadomość potrzeby nieustannego rozwoju i kształcenia, był świadomy, że każdemu kreatywnemu działaniu powinien towarzyszyć wysiłek i był gotów go podejmować.

W sferze społecznej:

- dobrze funkcjonował w swoim otoczeniu, czuł się członkiem społeczności lokalnej, obywatelem Polski i Europy, był ciekawy świata;
- znał i szanował tradycje rodziny, szkoły i narodu, wykazywał chęć poznania ojczystego kraju, historii, tradycji i zwyczajów;
- był odpowiedzialny, prawy i uczciwy, wyrażał siebie w sposób akceptowany społecznie, wywiązywał się z powierzonych zadań, starał

- się przewidzieć skutki swoich działań, był gotów ponieść konsekwencje swoich czynów, umiał rozróżniać dobre i złe zachowanie;
- umiał współpracować w grupie, działał zgodnie z obowiązującymi w niej zasadami, miał poczucie współodpowiedzialności;
  - był tolerancyjny wobec odrębności innych, w tym wobec emigrantów, osób starszych lub niepełnosprawnych;
  - umiał zachować się kulturalnie, znał zasady dobrego wychowania, używał form grzecznościowych;
  - potrafił budować przyjazne relacje z rówieśnikami, umiał nazywać swoje emocje, umiał nad nimi panować, pokojowo rozwiązywał konflikty, umiał dyskutować, był wrażliwy na potrzeby innych;
  - dbał o zdrowie własne i innych, kształtował właściwe nawyki żywieniowe i higieniczne, miał świadomość zagrożeń wpływających z zażywania alkoholu, nikotyny, narkotyków i innych używek;
  - stosował się do zasad ekologii, segregował odpady, dbał o czystość otoczenia;
  - dbał o swój wygląd, ubierał się schludnie i odpowiednio do czasu i miejsca;
  - bezpiecznie poruszał się po drogach, posiadał Kartę Rowerową.

W sferze kulturowej:

- uczestniczył w różnych formach kultury, był przygotowany do odbioru massmediów;
- umiał analizować docierające do niego informacje, był krytyczny wobec programów telewizyjnych, filmów, czasopism, książek, znał mechanizmy działania reklamy;
- był aktywny fizycznie i artystycznie, uprawiał sport, w miarę swoich możliwości śpiewał, grał na instrumencie, rysował.

ROZDZIAŁ I

Zadania Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego

Nasza placówka prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działalność ta odbywać się będzie w formie pogadarek, zajęć warsztatowych, treningów umiejętności, debat, szkoleń, spektakli teatralnych, festynów, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy.

1. Zadania szkoły

- rozwijanie samodzielności, innowacyjności i kreatywności uczniów;
- zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz wsparcia psychologiczno – pedagogicznego wszystkim uczniom z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych;
- wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość;
- bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowej;
- wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych;
- budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- rozwijanie i wspieranie działalności wolontariatu;
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;

2. Cele szczegółowe

Uczeń:

- kieruje się miłością do ojczyzny, poszanowaniem dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na kultury Europy i świata;
- promuje zdrowy, ekologiczny i bezpieczny styl życia;
- jest życzliwy, dostrzega potrzeby drugiego człowieka;
- udziela pomocy rówieśnikom;

- szanuje ludzi i respektuje ich prawa;
- jest tolerancyjny wobec drugiego człowieka;
- jest odpowiedzialny;
- potrafi rozwiązywać konflikty;
- potrafi sobie radzić z emocjami (złość, gniew, strach, stres);
- jest asertywny;
- potrafi komunikować się z innymi, dyskutować, bronić i uzasadniać własne zdanie;
- godnie reprezentuje szkołę na zewnątrz;
- czuje się bezpiecznie w swoim środowisku szkolnym;
- odróżnia dobro od zła;
- dba o higienę osobistą, estetykę ubioru, pomieszczeń, - może rozwijać swoje zdolności i zainteresowania, być kreatywnym;
- umie zachować się podczas pandemii-pamięta z obowiązujących zasadach DDM;
- rozumie jakie zagrożenia niesie zbyt długotrwałe przebywanie przed monitorem komputera;
- wie czym grozi długotrwała izolacja społeczna.

3. Diagnoza sytuacji wychowawczej

Szkoła Podstawowa w Drzonowie 0-VIII

W szkole żaden uczeń nie jest anonimowy. Analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- konsultacji z rodzicami;
- spostrzeżeń wychowawcy na temat klasy;
- obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analizy uwag wpisanych do dziennika;
- sprawozdań semestralnych opracowanych przez wychowawcę.

W wyniku ewaluacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego wyłoniono następujące obszary problemowe:

- potrzeba objęcia szczególnym wsparciem dzieci 5 i 6 - letnich m.in. z uwagi na obniżony wiek szkolny (*obserwacja*);

- brak motywacji do nauki - niskie potrzeby edukacyjne (*analiza ocen cząstkowych uczniów, spostrzeżenia nauczycieli*),
- w niektórych przypadkach nierespektowanie przez uczniów norm społecznych, w tym zachowania agresywne uczniów (*analiza dziennika lekcyjnego*);
- niska frekwencja uczestnictwa rodziców w spotkaniach ze specjalistami (*dokumentacja wychowawców*);
- w większym zakresie należy przedstawić uczniom Prawa Dziecka, a także zagadnienia związane z cyberprzemocą (*sprawozdania wychowawców, dokumentacja pedagoga*);
- rozszerzenie działań na rzecz profilaktyki uzależnień, przemocy, otyłości (*wychowawców, rodziców, uczniów*).

4. Kryteria efektywności

Uczeń:

Wszyscy uczniowie naszej szkoły są podatni oddziaływaniom tego programu.

Nauczyciele:

Wszyscy nauczyciele realizują Program Wychowawczo – Profilaktycznego a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają go przy realizacji klasowych planów pracy.

Rodzice:

Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

W naszej szkole pamiętamy o tym, że uczniowie:

- otrzymują dość zachęty, aby uczyć się śmiałości;
- w pełni aprobowani uczą się lubić samych siebie;
- często słyszą słowa uznania, uczą się stawiać sobie cele;
- wychowani są w poczuciu bezpieczeństwa, uczą się ufać sobie i innym;
- otaczani rzetelnością i uczciwością uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość;
- dzieci, które mają trudności w nauce, potrzebują naszego zrozumienia, wsparcia.

Struktura oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych

Dyrektor szkoły:

- dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły;
- dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole;
- wspiera finansowo i organizuje działania profilaktyczne w środowisku szkolnym;
- stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej;
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego;
- dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły;
- organizuje spotkania szkoleniowe dla nauczycieli;
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego;
- wspiera nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie rozwijania aktywności fizycznej ucznia;
- rozwija umiejętność uczniów i nauczycieli z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”;
- wspiera program rozwoju zawodowego i językowego nauczycieli – Erasmus +;
- przestrzega obostrzeń w placówce w związku z pandemią;

Nauczyciele:

- mają obowiązek reagowania na przejawy niedostosowania społecznego u dzieci;
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów;
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy uczniów;
- udzielają pomocy w przewycięzaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb uczniów;
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem, np. na spacerach, wycieczkach szkolnych;
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością;

- świadczą pomoc psychologiczno-pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem.
- wspierają rozwój umiejętności cyfrowych uczniów ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie;
- poprawnie metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji;
- doskonalą kompetencje w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.

Wychowawcy klas:

- opracowują plan pracy wychowawczo-profilaktycznej dla klasy na dany rok szkolny, na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym (uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów);
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły;
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego;
- sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami szkoły, a w szczególności: tworzą warunki wspomagające ich rozwój i przygotowują do życia w rodzinie i w społeczeństwie;
- poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków;
- uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości;
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programowe programu wychowawczego szkoły;
- nadzorują pomoc psychologiczno- pedagogiczną w swojej klasie;
- wychowawcy i pedagog szkolny prowadzą w różnych formach szkolenia, konsultacje dla rodziców;
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach;
- oceniają zachowania uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami i wewnątrzszkolnym systemem oceniania uczniów;

Rada pedagogiczna szkoły:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych;
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego (w porozumieniu z radą rodziców);
- opracowuje wspólnie z dyrektorem dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością;
- dokonuje ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Psycholog:

- udziela pomocy uczniom, którzy znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, oraz uczniom, którzy padli ofiarą przestępczości;
- w sposób zdecydowany reaguje na obecność w szkole osób obcych, które swoim podejrzanym zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia;
- współpracuje z instytucjami w organizowaniu różnych form spędzania czasu przez uczniów, szczególnie z rodzin zaniedbanych środowiskowo;
- współpracuje z policją, z sądem dla nieletnich, z kuratorami (w razie zaistniałej potrzeby), z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej;
- kształtuje u uczniów i ich rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji wynikających z popełnionych czynów;
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów, prowadzą zajęcia terapeutyczne z dziećmi – indywidualne i grupowe, stosują profilaktykę zachowań ryzykownych wśród uczniów;
- organizuje spotkania i prelekcje dla rodziców na tematy związane z procesem nauczania i wychowania, udzielają wsparcia zgłaszającym się rodzicom w sytuacjach trudnych wychowawczo i losowo, współpracują z nauczycielami w zakresie procesu nauczania i wychowania uczniów;
- prowadzi badania i działania diagnostyczne uczniów (indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych).

Pedagog specjalny:

- współpracuje z zespołem mającym opracować dokumentację dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w tym IPET i WOPFU;
- współpracuje z nauczycielami, wychowawcami, ale także innymi specjalistami zatrudnionymi w szkole i w placówkach wspierających uczniów, ale także z rodzicami oraz uczniami.

W ramach tej współpracy będzie:

- rekomendował dyrektorowi działania w zakresie zapewniania aktywnego i pełnego uczestnictwa uczniów w życiu przedszkola, szkoły;
- diagnozował indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia: mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów, przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły i placówki;
- wspiera nauczycieli, wychowawców w kontekście doboru metod, form pracy, określaniu potrzeb uczniów, ale także ich mocnych stron,
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, rodzicom i nauczycielom;
- współpracuje z podmiotami i instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w tym np. z:
  - poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi;
  - placówkami doskonalenia nauczycieli;
  - innymi przedszkolami, szkołami i placówkami;
  - pracownikiem socjalnym;
  - asystentem rodziny;
  - kuratorem sądowym i innymi.

Samorząd Uczniowski:

- współpracuje z wychowawcami i Radą Pedagogiczną;
- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem;
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły;
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów;
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego;
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji;
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję;
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

Uczniowie:

Wszyscy uczniowie szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu:

- otrzymują dość zachęty, aby uczyć się śmiałości;
- w pełni aprobowani uczą się lubić samych siebie;
- często słyszą słowa uznania;
- uczą się stawiać sobie cele;
- w poczuciu bezpieczeństwa uczą się ufać sobie i innym;
- otaczani są rzetelnością i uczciwością, uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość;
- mają możliwość wzięcia udziału w wymianach międzynarodowych i wielu ciekawych działaniach na terenie szkoły i w środowisku lokalnym.

Rodzice:

- na bieżąco komunikują się z nauczycielami, wychowawcami w sprawie postępowania w przypadku niedyspozycji dziecka;
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę;
- rodzice i nauczyciele współdziałają ze sobą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci;

- powinni zadbać o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów, proponować im pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i w mieście.

I etap edukacyjny: klasy I–III

Edukacja wczesnoszkolna

Edukacja wczesnoszkolna obejmuje pierwsze trzy lata nauki dziecka w szkole i ma za zadanie stopniowo przygotować dziecko do uczestnictwa w życiu społeczności szkolnej i środowiska lokalnego, a w dalszej perspektywie – do pełnoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym. Cele wychowania i sposób ich realizacji w niższych klasach szkoły podstawowej powinny być dostosowane do indywidualnych możliwości intelektualnych, emocjonalnych, społecznych i zdrowotnych dziecka będącego w młodszym wieku szkolnym.

Zakres wiadomości i umiejętności, jakimi ma dysponować uczeń kończący klasę III szkoły podstawowej oraz postaw, które ma przejawiać, ustalono tak, aby nauczyciel mógł organizować odpowiednie sytuacje dydaktyczno-wychowawcze w przeciętnych warunkach edukacyjnych. Jest to ważne założenie, gdyż wiadomości, umiejętności i postawy ukształtowane w klasach I–III szkoły podstawowej stanowią bazę i punkt wyjścia do prowadzenia procesu wychowawczo - profilaktycznego na dalszych etapach kształcenia. Realizacja celów wychowania i profilaktyki na I etapie kształcenia powinna być tak zorganizowana, aby wszyscy uczniowie, niezależnie od poziomu ich rozwoju psychofizycznego, mieli możliwość zrozumienia podstawowych procesów społecznych zachodzących w najbliższym i dalszym otoczeniu oraz przejawiania adekwatnego do danej sytuacji zachowania.

Tabela nr 1 Treści wychowawczo –profilaktyczne do realizacji w klasach I–III

OBSZAR	ZADANIA – KLASY I–III
Zdrowie – edukacja zdrowotna	• Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia. • Zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej. • Przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym. • Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie. • Rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku. • Kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo - skutkowego. • Uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin. • Kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	• Kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych. • Rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń. • Kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł. • Kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej. • Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi.

	• Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju. • Rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	• Kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzenia się. • Kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła, kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność. • Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci. • Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji. • Inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia. • Przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów. • Przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań. • Wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji

	związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną. • Kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji. • Kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania. • Kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	• Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych. • Kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów - przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach. • Przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym. • Kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.

Tabela nr 2

Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy w klasach IV–VIII

OBSZAR	ZADANIA – KLASY IV– VIII
Zdrowie – edukacja zdrowotna	• Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu. • Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania. • Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie. • Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny. • Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia. • Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywiają. • Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych – właściwe odżywianie, profilaktyka uzależnień, • Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości. • Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości. • Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron. • Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. • Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego. • Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania. • Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów. • Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań. • Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału. • Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych

	w okresie dojrzewania.
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	• Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania. • Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb. • Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi. • Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób. • Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji. • Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej. • Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy. • Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat). • Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, wspólnota). • Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę. • Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów. • Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu. • Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat). • Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów. • Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka. • Rozwijanie samorządności. • Kształtowanie postaw patriotycznych. • Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron. • Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności. • Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych.
Kultura – wartości, normy i wzory	• Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka. • Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania.

zachowań	• Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia. • Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze. • Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów. • Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw. • Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji. • Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. • Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności • Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie. • Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają. • Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego. • Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. • Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności. • Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość. • Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	• Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów. • Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję. • Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych. • Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych. • Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach innymi • Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i edukacji. • Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania.

	• Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań. • Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania. • Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i Internetu. • Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. • Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku. • Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi. • Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych. • Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci. • Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie. • Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich. • Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym. • Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków. • Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe? Moja wizja na przyszłość?

Ewaluacja programu

Przebieg pracy profilaktyczno – wychowawczej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można spodziewać się, gdy ewaluacji dokonuje się na podstawie obserwacji procesu wychowania.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów;
- obserwacja postępów w nauce;
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych;
- udział w konkursach;

Narzędzia ewaluacji:

- obserwacja zachowania uczniów;
- rozmowy indywidualne z rodzicami, uczniami i pracownikami szkoły;
- analiza sukcesów i osiągnięć uczniów;
- analiza dokumentacji szkolnej pedagoga, psychologa i innych nauczycieli;
- analiza sprawozdań pielęgniarki dotyczących stanu zdrowia i wypadkowości uczniów.

Ewaluacji programu wychowawczo-dydaktycznego dokona powołany przez dyrektora szkoły zespół ds. ewaluacji programu, oceniający rezultaty i efektywność prowadzonych działań. Z wnioskami z przeprowadzonej ewaluacji rada pedagogiczna zostanie zapoznana na zebraniu kończącym rok szkolny.